

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,
judecând recursul ordinar, declarat de procurorul din procuratura de nivelul
Curții de Apel Cahul, Valeriu Sîrbu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului
judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2016, în cauza penală, în privința lui
Simac Ruslan Leonid, născut la 06 iulie 1987,
originar și locuitor al mun. Chișinău, domiciliat pe str.
Livadarilor, nr.131.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 25.03.2015 pînă la 07.10.2015;*
2. *Instanța de apel de la 23.11.2015 pînă la 10.03.2016;*
3. *Instanța de recurs de la 20.05.2016 pînă la 09.08.2016.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost
legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în
baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 07 octombrie 2015, cauza fiind
judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Simac
Ruslan a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 248
alin. (5) lit. d) Cod penal și i-a fost stabilit în conformitate cu art. 81 alin. (3) Cod
penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pentru un termen de 4 ani, cu executarea
pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, a
fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate lui Simac Ruslan, stabilindu-
i un termen de probațiune de 3 ani, și a fost obligat ca în termenul stabilit, să nu-și
schimbe domiciliul fără învoirea organului de stat specializat care exercită controlul
asupra comportamentului condamnatului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Simac Ruslan, la
21 martie 2013, aflîndu-se pe teritoriul Republicii Moldova, acționînd cu intenție
directă, urmărind scopul trecerii prin contrabandă a mărfurilor în proporții deosebit
de mari peste frontiera vamală a Republicii Moldova, în prealabil a ascuns în locul
special pregătit a automobilului de model „Volvo S80” cu n/î DN539RD (Italia), și
anume în bara de protecție spate, un lot de marfa constituit din medicamente. În
continuare, în aceeași zi, Simac Ruslan, conducînd automobilul de model „Volvo
S80” cu n/î DN539RD, a intrat în zona de control vamal „Cahul-Oancea”, pentru a
trece peste frontiera vamală a Republicii Moldova în direcția România, fără a declara
careva mărfuri, însă în cadrul controlului fizic al unității de transport conduse de el,
efectuat de organul vamal, în bara de protecție spate a respectivului automobil a fost
depistat un lot de medicamente tănuite în loc adaptat și nedeclarate organului vamal,
și anume: Boldever - 59 flacoane (10 ml), Primover - 31 flacoane (10 ml), Mastever -
40 flacoane (10 ml), Trenaver - 29 flacoane (10 ml), Decaver - 51 flacoane (10 ml),

Strombafort - 150 blister a câte 20 pastile, Strombaject Aqua Stanazol - 900 fiole (1 ml), Nadrolonă - 993 fiole (1 ml), Primobol - 255 fiole (1 ml), valoarea cărora conform Direcției valoarea în vamă și clasificarea mărfurilor constituie suma de 200 310 lei.

Acțiunile inculpatului Simac Ruslan au fost încadrate de instanța de fond în prevederile art.27, 248 lin.(5) lit.d) Cod penal, tentativa de trecere peste frontiera vamală a mărfurilor în proporții deosebit de mari, tăinuindu-le de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite și adaptate în acest scop, prin nedeclarare

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună încasarea de la inculpatul Simac R. contravaloarea obiectelor de contrabandă în valoare de 200.310 lei, în beneficiul statului.

În motivarea apelului, partea acuzării nu a contestat calificarea infracțiunii și pedeapsa aplicată față de inculpat, însă a indicat că nu este de acord cu poziția instanței de fond, care invocă faptul că, prin ordonanța procurorului secției conducerii a urmăririi penale în organele centrale MAI și SUV a Procuraturii Generale, Vladislav Bobrov, din 28.10.2013 /f.d.67- 68/, medicamentele ridicate de colaboratorii Serviciului Vamal la 21.03.2013, au fost restituite proprietarului legal, Iliescu Alexandru, adică procurorul care a condus urmărirea penală, în cadrul urmăririi penale a soluționat deja soarta corpurilor delict, transmițându-le proprietarului legal, din care motiv instanța nu poate încasa de la inculpat în contul statului contravaloarea mărfii în valoare de 200 310 lei, așa cum soarta acestora a fost deja soluționată de către procuror în faza de urmărire penală, și instanța nu se poate expune repetat.

Procurorul a menționat că, inculpatul Simac în instanța de judecată a declarat că medicamentele - obiectul infracțiunii, nu mai există și care este soarta acestora nu cunoaște. În asemenea circumstanțe în viziunea procurorului urmau să fie aplicate prevederile art.106 alin.(1) Codul penal „confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor (inclusiv a valorilor valutare) utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există, sau nu se găsesc se confiscă contravaloarea acestora.

Mai mult, apelantul a indicat că, instanța de fond a omis să se expună asupra corpurilor delict și a aplicat eronat prevederile art.106 alin. (1) Cod penal, care stipulează expres „confiscarea specială constă în trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului a bunurilor (inclusiv a valorilor valutare) utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există, sau nu se găsesc se confiscă contravaloarea acestora. Cu toate că instanța de fond corect a apreciat că obiectul infracțiunii nu se află la organul de urmărire penală, nu se află la inculpat, aceste circumstanțe nu împiedică faptul ca bunurile respective să fie trecute forțat în beneficiul statului sau contravaloarea acestora.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2016, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că nu este aplicabilă măsura de siguranță confiscarea specială a contravalorii obiectelor de contrabandă de la inculpatul Simac Ruslan.

Instanța de apel, la fel ca și instanța de fond, nu a reținut argumentul apelantului precum că inculpatului Simac Ruslan i-ar fi aplicabile prevederile art.106 alin. (1) Cod penal.

Potrivit art.106 Cod penal, ”(1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor (inclusiv a valorilor valutare) utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există sau nu se găsesc, se confiscă contravaloarea acestora. 3) Confiscarea specială se aplică persoanelor care au comis fapte prevăzute de prezentul Cod. Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la alin.(2), dar care aparțin altor persoane și care le-au acceptat știind despre dobândirea ilegală a acestor bunuri”.

Lotul de medicamente în valoare de 200 310 lei, pe care inculpatul Simac Ruslan a tentat să-l treacă prin contrabandă peste frontiera vamală a R. Moldova, a fost ridicat la 21.03.2013 de agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Cahul /f.d.21/. Urmărirea penală a fost pornită la 27.06.2013, și în cadrul urmăririi penale medicamentelor ridicate, care au constituit obiectul material al infracțiunii de contrabandă, nu le-a fost atribuit statutul de corpuri delictive, și prin ordonanța procurorului care a exercitat urmărirea penală din 28.10.2013 s-a dispus restituirea posesorului legal Ilescu Alexandru a medicamentelor: Boldever - 59 flacoane (10 ml), Primover - 31 flacoane (10 ml), Mastever - 40 flacoane (10 ml), Trenaver - 29 flacoane (10 ml), Decaver - 51 flacoane (10 ml), Strombafort - 150 blistere a câte 20 pastile, Strombaject Aqua Stanazol - 900 fiole (1 ml), Nadrolonă - 993 fiole (1 ml), și Primobol - 255 fiole (1 ml), /f.d.67-68/

Instanța de apel a menționat că, în prezent nu se cunoaște dacă aceste bunuri mai există ori nu, și/sau dacă pot sau nu fi găsite, or procurorul nu a prezentat probe în acest sens, nici că bunurile nu mai există, nici că bunurile nu mai pot fi găsite.

În al doilea rînd, ordonanța procurorului din 28.10.2013 a fost adoptată în temeiul art. 161 Cod de procedură penală „Hotărîrea cu privire la corpurile delictive adoptată pînă la soluționarea cauzei penale”, considerînd că medicamentele ridicate constituie produse ușor alterabile. La fel procurorul a considerat că este imposibilă punerea sub sechestru a medicamentelor ridicate și astfel survine obligația de restituire a acestor obiecte posesorului legal Ilescu Alexandru.

Totodată, instanța de apel a menționat că, în cererea lui Ilescu Alexandru din 25.10.2013 acesta solicită procurorului restituirea medicamentelor pentru păstrare, însă prin ordonanța procurorului din 28.10.2013, medicamentele au fost eliberate lui Ilescu Alexandru fără vre-o restricție sau limitare a dreptului de posesie și administrare.

Pentru a dispune în condiții legale confiscarea contravalorii bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni, în mod inevitabil instanța de apel a constatat că, acestea nu mai există sau nu se găsesc.

Astfel, în situația în care bunurile ridicate au ieșit din posesia inculpatului Simac Ruslan în momentul depistării infracțiunii, au fost ridicate și au trecut în posesia organului de urmărire penală, și ulterior organul de urmărire penală, legal sau nu, indiferent de voința și atitudinea inculpatului Simac Alexandru, a dispus eliberarea lotului de medicamente ridicate către Ilescu Alexandru, fără vre-o restricție sau limitare de posesie a ultimului, instanța a considerat că elementul probabilei inexistențe a bunurilor sau a imposibilității de a fi găsite nici sub un aspect nu-i poate fi imputabilă inculpatului Simac Ruslan, or în realitate nici o probă din cele

administrare la faza urmăririi penale nu atestă că medicamentele ridicate fac parte din categoria produselor ușor alterabile sau că ar fi existat vre-un impediment pentru transmiterea lor instituției fiscale pentru utilizare, păstrare, îngrijire sau comercializare după caz, în condițiile art. 161 alin. (2) Cod de procedură penală.

Conform art. 203 alin. (2) Cod de procedură penală, „*punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă sau eventuala confiscare specială a bunurilor ori a contravalorii bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunii ori rezultate din infracțiune*”. La adoptarea ordonanței din 28.10.2013 procurorul în mod expres a motivat cu imposibilitatea punerii sub sechestru a medicamentelor ridicate.

Instanța de apel a considerat că, dispunerea de către organul de urmărire penală (procuror) a transmiterii bunurilor ridicate către alte persoane decât inculpatul Simac Ruslan, fără a se aplica sechestrul asupra acestor bunuri, exclude orice pretenție ale autorităților statului față de inculpatul Simac Ruslan cu privire la confiscarea bunurilor propriu-zise sau a contravalorii lor anume de la inculpatul Simac Ruslan prin prisma temeiului inexistenței sau imposibilității găsirii acestor bunuri, or acest temei nu mai poate opera în raport cu inculpatul Simac Ruslan, odată ce însăși autoritățile statului la faza urmăririi penale au exclus posibilitatea unei eventuale confiscări a bunurilor ridicate și le-au eliberat terțelor persoane, prin aceasta însăși autoritatea de jurisdicție penală pe propria răspundere a creat situația invocată de procuror în cererea de apel privind inexistența sau imposibilitatea de a găsi bunurile ridicate.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul declară recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel. Recurentul invocă dezacordul cu aprecierea probelor. Totodată, menționează că, circumstanțele invocate de instanța de apel nu pot fi considerate ca circumstanțe ce ar justifica neaplicarea prevederilor art. 106 Cod penal. La fel, în decizia instanței de apel nu se cuprinde fapta constatată de prima instanță și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului, procurorul este de acord cu calificarea și pedeapsa stabilită inculpatului, însă critică decizia instanței de apel doar în partea aplicării prevederii art. 106 Cod penal.

Conform art. 106 Cod penal, confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin.(2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel incorect a ajuns la concluzia că în privința inculpatului nu pot fi aplicate prevederile art. 106 Cod penal. Conform materialelor cauzei inculpatul Simac Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal și anume tentativa de trecere peste frontiera vamală a unui lot de mărfuri (medicamente) în sumă de 200310 lei, fapt ce nu se contestă nici de apărare nici de acuzare.

Obiectul material al infracțiunii în speță îl constituie lotul de medicamente tănuite și nedeclarate organului vamal, și anume: Boldever - 59 flacoane (10 ml), Primover - 31 flacoane (10 ml), Mastever - 40 flacoane (10 ml), Trenaver - 29 flacoane (10 ml), Decaver - 51 flacoane (10 ml), Strombafort - 150 blister a câte 20 pastile, Strombaject Aqua Stanazol - 900 fiole (1 ml), Nadrolonă - 993 fiole (1 ml), Primobol - 255 fiole (1 ml), valoarea cărora conform Direcției valoarea în vamă și clasificarea mărfurilor constituie suma de 200.310 lei.

Colegiul menționează că, obiectul material al infracțiunii specificate la art. 248 Cod penal, urmează a fi examinat în funcție de varianta concretă sub care se înfățișează contrabanda.

Călăuzitoare în acest sens sînt și prevederile pct. 20 al Hotărîrii Plenului CSJ nr.5 din 24.12.2010, „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”, potrivit căruia „*Mărfurile și obiectele care constituie obiectul contrabandei, pot fi confiscate în beneficiul statului conform prevederilor art. 46 alin. 4) Constituției, art.106 CP și art.162 CPP. Confiscarea specială se aplică persoanelor care au comis contrabanda. Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la art.106 alin. (2) lit. c)-g) CP care aparțin altor persoane în cazul în care acestea le-au acceptat știind despre dobîndirea, deținerea, transformarea ilegală a acestor bunuri sau despre faptul că sunt rezultate din infracțiuni. Litigiile privind drepturile asupra obiectelor recunoscute ca fiind corpuri delictive într-o cauză penală se vor examina în ordinea procedurii civile.*

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel recunoscînd vinovat pe inculpat în săvîrșirea infracțiunii 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, eronat a motivat aplicarea prevederilor art. 106 Cod penal, motivînd că lipsește obiectul infracțiunii invocat - lotul de medicamente.

Din conținutul deciziei rezultă că, în sarcina condamnatului s-a reținut săvîrșirea tentativei de trecere peste frontiera vamală a mărfurilor în proporții deosebit de mari, săvîrșite prin tănuirea de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite și adaptate în acest scop, prin nedeclarare, și ca obiect juridic fiind lotul de medicamente în sumă totală de 200 310 lei.

Faptul că, aceste medicamente au fost returnate la etapa urmăririi penale proprietarului, Iliescu Alexandru fiind considerate ca produse ușor alterabile nu servește temei de a nu fi confiscate, iar în cazul inexistenței de a fi încasată contravaloare lor.

Aceste împrejurări determină, Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursului ordinar cu casarea deciziei instanței de apel și

dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel de către aceeași instanță în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind o eroare de drept procedural, care se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță și, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar, declarat de procurorul din procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sîrbu, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 martie 2016, în cauza penală, în privința lui **Simac Ruslan Leonid** în latura civilă ce ține de aplicarea prevederilor art. 106 Cod penal și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțat integral la **24 august 2016**

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu